

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. An & quomodo dæmones in malo sint obstinati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

desiderium. Ad priorem appetitum eliciendum sufficit, inquit, vel sola apprehensio, vel iudicium conditionatum, quod scilicet valde foret conveniens, seu bona Angelo ejusmodi aequalitas, si daretur.

IV. Sententia quod Lucifer appetierit unionem hypostaticam.

Quintò volunt nonnulli objectum superbiae Luciferi in hoc situm fuisse, quod sibi appetierit unionem hypostaticam, aegreque tulerit, quod Deus relicta natura ipsius nobilissimam, humanam multò quoad naturalia inferiorem assumere voluerit. Hanc sententiam valde probabilem censet Suarez hic, lib. 7. cap. 13. num. 13. ubi plurimos, tum ex Scholasticis, tum Patribus pro ea refert.

V. Luciferi peccatum dicitur aliud fuisse, quod Christo ut homini in subiecto noluerit.

Sextò demum dicunt aliqui objectum superbiae Luciferi fuisse quod natura suae pulchritudine in status, Christo ut homini subiecti noluerit, eique reverentiam exhibere, rem scilicet indignam reputans subdì homini, eumque adorare, & alia hujusmodi. Cui hac in parte restitit cum bonis Angelis S. Michael, dignissimum esse afferens, Angelos quantumvis excellentem haberent substantiam, cuicumque naturae, licet ipsis inferiori, propter Deum subiecti: & in hoc consistebat praemium illud magnum in Caelo inter bonos & malos Angelos commissum.

VI. Primum Luciferi peccatum fuisse videtur, quod in naturali sua pulchritudine inordinatam habuerit complacentiam.

Has inter sententias haud primum est iudicium ferre, & certi aliquid pronuntiare, licet aliqua ex iis non ita proprie statuatur peccatum Luciferi, & Angelorum, in superbia, quae proinde facilius rejiciuntur. In primis itaque (etiam nihil hic clarè constat) probabile mihi videtur peccatum primum superbiae Luciferi fuisse inordinatam quandam in propria pulchritudine & perfectione na-

turali complacentiam; eximiam enim illam speciem & naturae suae excellentiam clarè intuens, sibi quae semper praesentem, in ea tanquam in ultimo fine ita vanè acquievit, ut praeter illam beatitudinem supernaturalem (licet hanc meliorem esse sciret) obscure cognitam contemneret, suamque perfectionem, & felicitatem naturalem ei praefertè praefert; sicut superbi interdum homines, naturali sua scientia usque adeo inflantur, ut praeter illam ex animi elatione contemnunt fidem, quae captivationem continet, & naturae humilitationem.

Naturalem suam beatitudinem praefert Luciferi supernaturali.

Hic modus explicandi superbiae Luciferi fundamentum habet in divinis Literis: hoc quippe insinuare videntur verba illa supra relata Ezechielis 28. v. 7. Luciferò applicari solita. *Elevatum est cor tuum in decore tuo.* Ad rem etiam hanc faciunt verba illa Christi Lucae 10. v. 18. supra similiter posita, quibus discipulorum animos de virtute illa, quam habebant operandi miracula, & demones ejiciendi, non nihil jam inflatos compevit, dicendo, *videbam satanam sicut fulgur de caelo cadentem.*

VII. Sacra Litera insinuat, hanc complacentiam, primum fuisse Luciferi peccatum.

Ratio demum favet; proprius quippe actus superbiae, ut bene declarat Lessius lib. 4. de Justitia, cap. 4. dubitatione 8. num. 62. est se suamque perfectionem nimium aestimare, quae aestimatio non in solo iudicio vel apprehensione consistit, sed etiam in affectu, quo erga se tanquam magnum aliquid bonum ita afficitur, ut praeter reliqua contemnat, vel paratus sit ita se gerere, ac si omnibus par foret, aut etiam superior, quod, inquit Theologi, est seipsum inflare, tumefacere: &c.

VIII. Superbia susceptus est se magis facere, et alia praeferre.

DISPUTATIO LXXX.

De inflexibilitate voluntatis Angelicae.

SECTIO PRIMA.

An & quomodo demones in malo sint obstinati.

I. Minima demones in inferno poena non est obstinatio in malo.

NGELI mali, ubi per peccatum à Deo deficiunt, & consequenter ab ultimo fine aberrant, poenis ac suppliciis aeternis sunt adjudicati, inter quas poenas minima non est obstinatio perpetua in malo. Ob peccatum itaque poena aliqua multati sunt in intellectu, in voluntate, & in ipsa substantia, loquendo de his ut distinctis.

II. Quae poenam per peccatum in intellectu Angelorum.

Malorum Angelorum dies versa in est in noctem.

In intellectu ergo, licet nihil naturalis scientiae, saltem speculativae, amiserint, cum hac poena non sit diminuta, ut affirmat S. Thomas hic, q. 64. art. 1. & D. Dionysius cap. 4. de divinis nominibus in 4. ejus parte; omni tamen cognitione verè supernaturali, tam actuali quam habituali sunt orbati, & hoc modo creaturam mentis maximam, & intellectus tenebras incurrent, eorumque dies, lux scilicet clarissima, in qua sunt creati, in noctem versa est. Quo sensu dixit S. Damascenus lib. 2. de fide cap. 4. *De-*

mon lux à creatore conditus, bonusque procreatus, libera voluntate caligo factus est.

Praecipua tamen poena in hoc genere fuit in voluntate: circa quam in primis inquirimus, utrum eorum peccatum, statim postquam commissum est, fuerit irremissibile. De facto Angelos omnes qui peccarunt damnatos esse negat nemo, & probatur ex illis verbis 2. Petri 2. v. 4. *Deus Angelis peccantibus non peperit*, quae propositio indefinita cum sit, & doctrinalis, idem sonat ac nullis Angelis peccantibus peperit; nec enim rectè diceretur, Deus hominibus peccantibus non peperit, licet multò plures homines damnetur, quam salventur.

III. Primum Angelorum peccatum, statim postquam commissum est, fuerit irremissibile.

Angeli omnes, qui peccarunt, sunt damnati.

Gabriel itaque in 2. disp. 6. art. 2. conclusione prima, ait Angelos malos quoad duravit eorum via, potuisse simpliciter converti & ad hoc habuisse gratiam sufficientem: Quam etiam sententiam late defendit Salmeron 2. Petri 20. dist. 3. dub. 3. eandemque tenere videntur Suarez lib. 8. cap. 1. num. 25. dicens simpliciter potuisse Angelos post lapsum respicere, & agere poenitentiam; de facto tamen nullum respicisse, tum ob naturalem Angeli obstinationem in proposito semel suscepto, tum quia eorum via admodum brevis erat, & auxilium ipsis datum valde tenue, licet simpliciter

IV. Dicunt nonnulli, Angelos post lapsum habuisse ante damnationem tempus respicendi.

simpliciter sufficiens: unde Moralem ait in iis fuisse respiscendi impotentiam, non physicam.

V. Docent sancti Patres Angelorum peccatum, statim postquam commissum est, fuisse irremissibile.

Ratio cur Angelorum peccatum fuerit irremissibile.

VI. Ex quibus Patrum dictis colligitur, cum Angeli ex plena deliberatione, & non ex imperfecta ac fragili natura, sicut homines in corpore, peccaverint, iusto Deum iudicio statuisse gratiam deinceps omnem iis denegare, etiam sufficientem; sicque primo statim post peccatum instanti, licet damnati etiamnum ad poenam non fuerint, fuisse tamen omni auxilio ad respiscendum necessario spoliatos. Imò existimat Granado habitum iis fidei tunc etiam fuisse ablatum. Quod si adhuc habitus ille remanserit, noluit tamen Deus actus fidei ad iis tunc elicitos, si quos forte elicerent, acceptare ad peccati remissionem, praesertim cum verisimile sit, eos spem etiam per beatitudinis contemptum amisisse. Addunt aliqui noluisse Deum gratiam iis excitantem tribuere ad utendum habitu fidei,posito quòd manserit, necessariam.

Fidei etiam & Spei habitum spoliati tunc sunt Angeli.

VII. Peccatum retrahere non poterat sicut oportet ad consequendam salutem.

Secundò tamen dico contra Capreolum, Cajetanum, Banez, Ferraram, ac Thomistas communiter, & Halensem, hæc solùm esse intelligenda de retractatione prout oportet, seu necessaria ad salutem consequendam. Quod ulterius confirmatur, quia nullus iis praestitus est redemptor, & consequenter nulla auxilia gratiæ ad poenitentium, cum nec homini ullum datum sit huiusmodi auxilium, nisi ex meritis redemptoris: non est autem cur dicamus, gratiam amissam Angelorum esse magis redimibilem, quàm hominum; imò id expressè negant Patres.

SECTIO SECUNDA.

Sitne Angelus naturâ inflexibilis.

Angelus electionem semel factam potest naturaliter mutare.

DICENDUM cum Scoto in 2. disp. 7. Gabriel. Suarez lib. 3. cap. 10. Molina, Vasq. & alijs, Angelum in electione semel facta non ita esse obfirmatum, ut eam naturaliter mutare nequeat, vel per actum bonum naturalem, vel saltem per malum priori contrarium. Probat primò autoritate Patrum, qui immutabilitatem electionis, seu decreti, propriam aiunt esse voluntatis increatae, omne autem arbitrium creatum dicunt esse flexibile, ac mutabile: ita S. Gregorius,

Fulgentius, & alii, & in particulari S. Damascenus lib. 2. cap. 3. ubi ait Angelum, non solum arbitrii libertate esse praeditum, sed ulterius addit, esse perpetuò mobilem, & sententiæ ratione esse mutabilem: & infra addit omne creatum arbitrium esse mutabile.

Deinde idem ostenditur ratione: nihil siquidem est quod Angelum ad electionem semel factam non mutandam ab intrinseco necessitet; nec enim actus ipse per se est immutabilis, nec ab eo relinquitur habitus aliquis, talem inferens necessitatem, nec ejusmodi est ipsa naturalis propositio Angelica voluntatis. Denique refundi non potest in intellectum hæc inflexibilitas, quòd scilicet cum plena semper deliberatione eligat Angelus; ergo ex nullo capite oritur istiusmodi immutabilitas: antecedens quoad hæc duo postrema, in quibus immobilitatem illam naturæ præcipuè statuant adverterari, probatur: de facto enim Angeli boni non fuerunt naturâ suâ in bono immutabiles, sed per Dei gratiam in bono sunt stabiliti, cum quantumvis benè ab initio operarentur, labi potuissent in peccatum: & Angeli etiam mali aliquando bene operabantur, quod Sancti Patres, & in particulari S. Damascenus libro secundo de Fide, loco jam citato affirmat, Quod Angeli, inquit, ad malum insecti nequeant, non ipsorum natura est, sed Dei gratiæ tribuendum est.

Clariùs id docet S. Fulgentius ad Petrum cap. 23. Hoc ipsum, inquit, quod ab illo statu mutari in deterius non possunt, non est iis naturaliter insitum, sed gratiæ divina largitate collatum: si enim Angeli naturaliter incommutabiles fuerent, nunquam de eorum consortio diabolus & ejus Angeli cecidissent &c. & tamen non minus est plena deliberatio in Angelis respectu boni, quàm mali. Imò & dæmon decreverat efficaciter procurare mortem Christi, mediâque jam aliqua ad id perficiendum posuerat, immittendo scilicet tentationem in cor Judæ, ut Christum proderet, incitando Judæos, ut eum comprehenderent, examinerent, Pilato traderent &c. postea tamen mutata voluntate, illius mortem conatus est impedire.

Dices: Angeli immobiliter objecta apprehendunt, & omnia statim vident, quæ naturaliter videri in re aliqua possunt, ergo & immobiliter eligunt. Resp. negando antecedens: licet enim Angelus sine discursu res cognoscat, non tamen ita, ut omnia quæ ad electionem faciendam spectant simul penetret. Deinde, ante damnationem, non habuit Angelus scientiam experientialem poenarum inferni, ac proinde est peculiaris ratio, cur ipsos jam facti poenitent, insectumque velint, quod priùs fecerunt.

S. Thomas verò dum Angelos dicit esse inflexibiles, solùm vult esse in iis ad summum moralem quandam inflexibilitatem, seu difficultatem multò majorem, quàm in hominibus, eò quòd res perfectiùs considerent, ac penetrent, & sine passione in objectum ferantur, quæ fuit causa cur à Deo statim post primum peccatum delectentur.

SECTIO

Omne arbitrium creatum est mutabile.

II. Nihil est in Angelo, quod eum ad non mutandam sententiam necessitet.

Mali Angeli bene aliquando operabantur.

III. Non minus est in Angelis perfectia deliberatio respectu boni, quàm mali.

Demonstratio Christi mortem tentavit.

IV. Non ita perfectè circumstantiis rerum cognoscit, ut nihil iis non interdum occurrat.

V. Quo sensu dicit S. Thomas Angelos esse inflexibiles.